Ч. 89. (588.). Львів, неділя дня 29. цвітня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В зайнятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3). Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:		В краю і державі:		За границю:	
На рік	24·— К.	На рік	32·— К.	В Німеччині	37 мар.
„ півроку	12·— „	„ півроку	16·— „	В Америці	11 дол.
„ чвертьроку	6·— „	„ чвертьроку	8·— „	В инших державах	54 фр.
„ місяць	2·40 „	„ місяць	2·70 „		

Правительство в справі „вилученя Галичини“.

(Δ) Правительство Клям-Мартініца з нагоди оповістки про скликане парляменту на день 30. мая с. р. оголосило свою програму. Містить вона крім програми найблизших парляментарних праць також ширшу програму державної політики в справах звісних державних реформ — між иншим і в справі „вилученя“ Галичини. Правительство Клям Мартініца заповідає, що воно з цілою серіозностию задумує дбати про введене акту з 4. падолиста м. р. в „житє“ та в тій цїли буде старати ся за переведене „порозуміня обох національностий“ ім. Українців і Поляків.

Отся заява, якби брати її буквально та серіозно, є того роду, що виключає раз на завсїгди переведенє „вилученя“ Галичини в житє. Ніякого „порозуміня“ Українців з Поляками в тій справі бути не може, а тим самим — виходило би — неможливе й ніяке сфіналізоване сеї справи. Обі сторони — Поляки і Українці — сказали вже в тій справі своє крайнє слово та певна річ не змінять своїх засадничих становищ ніяким чином. Поляки заявили, що Галичина мусить бути трактована як цїлість та як одна державно-правна цілість має бути вилучена, Українці заявили, що на се ніколи не дадуть своєї згоди та що жадають подїлу краю т. є. утвореня окремого українського краю з східної Галичини. Се виключають зноваж Поляки. Значить: становища обох національностий є непримиримі та себе виключаючі. — Всякі проби звести їх до одного знаменника треба з гори вважати пустими.

У Відни все ще є державні круги, що дурять себе можностию якогось „порозуміня“ між обома народами що до будучого укладу відносин у Галичині.

Українська парляментарна репрезентація не може вдати ся ніяким чином і під ніяким услівєм в ніякі инші переговори, як лише про подїл краю. — З моментом, як би наші заступники вдались в які-небудь переспрани, поки істнує клич „вилученя“ краю та розширеня його автономії. — український нарід вже програв би справу. Тому наша парляментарна репрезентація — поки хто небудь зверне ся до неї з зазивом до „переговорів“ — повинна вже згори оголосити свою відповідь на заяву правительства, а іменно, що поки істнує плятформа „вилученя“ Галичини чи там розширеня її автономії Українці вважають всякі переговори безцїльними і вдаватись в них не будуть.

Український нарід глядить тепер на свою парляментарну репрезентацію і жадає від неї рішучости та неугнутости в сїй засадничій точцї.

До історії міністеріяльної кризи.

ВІДЕНЬ (Ткб.). „Wiener Zeitung“ оповіщує: Й. Ц. і кор. Величество зволив видати слідуюче письмо:

Любий ґр. Клям-Мартініц!

Йдучи за моїм візванем обняли Ви в поважнім часї керму Мойого австрійського правительства.

Від тої хвилї стояли Ви все вірно при моїм боцї як цінний дорадник. (Підіймаючи з повним зрозумінем Мої змаганя, дбаючи невтомно про добро Моїх тяжко навіщених народів, зуміли Ви облекшити тяжкі условини, які витворила війна.

Супроти необмеженого довіря, яке на Вас покладаю, є для мене живим вволенем, що всї члени Мойого правительства одноцїльно змагають до зединеня державних сил для добра всїх моїх народів.

Опираючи ся о те довіре, про яке запевняю Вас і всїх членів правительства, що стоїть під Вашою випробованою управою, можете числити на мою постійну підмогу Ваших правдиво австрійським духом навіяних змагань для добра держави.

Ляксенбурґ 26 цвітня 1917.

КАРЛО в. р.
Клям-Мартініц в. р.

Людий ґр. Клям-Мартініц!

Вволяючи Вашому внескови, не прихиляю ся до просьби Моїх міністрів д-ра Бернрайтера і д-ра Бобжинського і Мого міністра торговлї д-ра Урбана о звільнене їх з урядів. Мої письма до тих міністрів долучені.

Ляксенбурґ 26. цвітня 1917.

КАРЛО в. р.
Клям-Мартініц в. р.

Любий д-ре Бернрайтер!

Не виджу ся приневоленим прихилити ся до Вашої просьби о звільнене з уряду Мого міністра і запевнюю Вас про Моє тревале довіре.

Ляксенбурґ 26. цвітня 1917.

КАРЛО в. р.
Клям-Мартініц в. р.

Любий д-ре Бобжинський!

Не виджу ся приневоленим прихилити ся до Вашої просьби, щоб звільнити Вас з уряду Мого міністра і запевнюю Вас про моє тревале довіре.

Ляксенбурґ 26. цвітня 1917.

КАРЛО в. р.
Клям-Мартініц в. р.

Любий д-ре Урбан!

Не виджу ся приневоленим прихилити ся до Вашої просьби, щоб звільнити Вас з уряду Мого міністра і запевнюю Вас про моє тревале довіре.

Ляксенбурґ 26, цвітня 1917.

КАРЛО в. р.
Клям-Мартініц в. р.

„Українська парляментарна Репрезентація“ у міністрів.

ВІДЕНЬ (Тбк.). „Slavische Korrespondenz“ доносить, що президент міністрів ґр. Клям-Мартініц заявив в присутности членів комісії „Української Парляментарної Репрезентації, що донесеня дневників, неначе би автономія Галичини мала бути введена в дорозї цісарського патенту перед зібранем державної Ради — є неправдиві і що правительство живить рівну прихильність для всїх народів Австрії, отже також для народу українського.

Президія „Укр. Парл. Репрезентації“ враз з представником Союза визволеня України прибула до міністра заграничних справ ґр. Черніна, який заявив готовість, провірити предложені бажаня й узглядиити їх найприхильнїйше, головно бажаня що до повороту всїх австрійських Українців, забраних як заложників до Росії й наміряє підняти в телеґрафічній дорозї відповідні заходи.

Скликане парляменту на 30 мая.

ВІДЕНЬ (Ткб.). Цїсарський патент, скликаючий парлямент на 30 мая, буде нинї оголошений.

Дирекція канцелярії палати послів подає до відома, що перше засїдане палати послів відбуде ся в середу дня 30 мая с. р. о годинї 11 перед полуднем.

З Польського Кола.

ВІДЕНЬ (Тбк.). В справі відокремленя Галичини відбув предсїдатель Польського Кола конференцію з президентом міністрів 28 с. м. вечером.

Мілюков про Славян в Австрії і про будучність торґовельн. комунікації.

РОТЕРДАМ (Тбк.). „N. Rotterd. Courant“ подає: Дописуватель анґлійського дневника з Москви розмовляв з Мілюковим і той сказав: Ми не одержали жадного урядового предложеня, яке становило би підставу до мирових переговорів.

Про Австро-Угорщину сказав Мілюков: Далеко сягаюча автономія для австрійських Словян не може вдоволити нас. Лише їх незалежність може розвязати справу.

Про Царгород і морські проливи сказав Мілюков в звязи з заявою провізоричного правительства: Коли інтернаціоналізація означує свободу торговельних взаємин через заливи, то Росія вдоволить ся тим, що буде приневолена обставати, щоби морські заливи були заперті для чужих военних кораблів, а се можливе, коли Росія буде мати морські заливи і забезпечить їх оружно.

На питане, чи через се не зазнав би перешкоди зелізничий рух через Царгород на схід, Мілюков відповів: Се противило би ся ухвалам париської конференції, як би всі народи мали рівне право комунікації на тій лінії. Союзники порозуміли ся в Парижи, що по війні торговельний рух осередних держав буде мусів бути підчинений перепонним постановам.

По тамтім боці.

Відновлена у Київі „Нова Рада“ так малює окуповану Росіянами частину східної Галичини:

З цікавістю й тихим смутком їде кожда свідома національно людина в „окуповані“ Росіянами східні краї Галичини. Кождий колись з нас мріяв побувати в гостях у земляків Галичан. Богатьом Українцям уявлять ся червона й зелена Галичина як старша сестра України, де житє буяє, де вигартовуєть ся наша культура і доля. І ось довело ся побувати. Цілий поїзд людей, коней та металу пересягає кордон і ми вже в країні, котру ніхто з Українців не звик звати „закордоном“.

І найперше, що неприємно вражає нас — пильною рукою стирані ознаки самобутнього національного житя України, комусь то муляло очи все українське. Хтось з лихою думкою й непевними провокаційними замірами почав нищити те, що ціла нація кровю й працею виборювала стільки часу. Ви бачите на пр. написи на зелізничій стації, але українські знищено, а поруч з польськими, під стиль і розмір наведено написи російські. І так всюди... Показчики сіл і міст на шляхах, оповіщеня й оголошеня всякі — про все подбало пильне око так, щоб простодушний Москаль чи наш брат Українець не знав, яка національність переживає в галицькій Україні. Може кому здасть ся, що туг поруч з Поляками, живуть справжні великороси, бо підставлено московське замісць українського... І тільки нова фарба з російськими написами виблискує всюди, та де-не де поставали ся українські написи і, як шило з мішка, вказують, яка злодійська думка захована в овечій шкурі наших „культуртреґерів“...

І на сім діло не стало. Завидюче око нишпорить всюди. По тих місцях, де українське житє національне ширше розросло ся, ми на кождім ступні бачимо зневагу до культурних цінностий наших. Оттут, вказують, була „Просвіта“. З читальні, з гарного будинку, остались мало не руїни. Там з товариства ощадно позичкового тільки шматя паперів остали ся. Тут у школі розмістилось якесь начальство і став ся гармидер у недавнім „храмі науки“. Навіть по церквах униятських раз-у-раз розбиваєть ся православний піп і численні парохіяни примушені слухати незрозумілу відправу.

Таке робить ся по всій Східній Галичині. Про людське око чимало потрудили ся, аби темний чоловік в тямки взяв, що туг у „підяремній Руси“, справжний „русский“ нарід був під утисками Поляків та Жидів. Але клопіт сей ледви чи тішить і самих еилоґіїв з чорної зграї. Бо мало є таких жовнірів, котрі б не оставали в близших зносинах з населенем Галичини.

А стихія національна дуже туг сильна. Селянські люди, ті нечисленні сільські учителі, парохи, інтелігенти українські — все широ перейняте окремішністю своєї національної вдачі і можна раз по-раз замітити, що не та стихія зміняєть ся під впливом „прийдаків“, а наші жовніри призвичаюють ся до мови й звичаїв українського селянства. Шкода, що „Просвіт“ і товариств не має; жаль бере, як бачиш дітий, котрих відірвано від шкіл, і ростуть вони, як горох при дорозі. Але поговориш з одним другим більш розвиненим представником селянства і переймаєш ся певністю, що як дати тут волю й поміч — забуяє знов культурне житє і родючий ґрунт національної свідомости прислужить ся в сильній мірі нашому відродженю.

Не почесна роля в сім русифікаторськім процесі випала зайдам крамарям з російських, казанських і инших ґуберній. Мародери заду — вони по поганському ставлять ся до наших культурних скарбів і викликують призирство з боку культурних людий. Тож виявили себе хамелеонами місцеві жидівські й польські буржуазійні круги... Витрачено богато сил, щоб зрівнати східну Галичину з ярославською губернією. Покладено на се силу казенних і „охочекомонних“ засобів. І не вдало ся ще стерти краєвої національної індивідуальности. Ще не піддала ся стихія українська. Але прикро бачити ті велюдські заходи коло українського маслака! Не вже й у сі часи, коли дано право вільно дихати всім покривдженим забудеть ся край сей підяремний, котрого теж годить ся позбавити опіки русифікаторів?!...

Війна.

Австро-Угорщина й анексії.

„Fremdenblatt“ у вступній статі з 26 с. м. подає, що австрійські, угорські і німецькі соціяльні демократи бажаючи причинити ся до закінченя світової війни, зібрали ся з власного почину, щоби обговорити, чи в дорозі міжнародної соціялістичної конференції могли би поперти справу мира і промостити дорогу до заключеня мира. В звязи з тою конференцією, яка відбула ся в Берліні, німецька соціяльна демократія вислала до „Internationale Korrespondenz“ питане до правительства, чи було би готове заявити офіціяльно, що устунає з анексії, а в резолюції, яку ухвалено в Берліні, за згодою представників з Австрії і Угорщини, за найважнійший обовязок сторонництва признано вплив на державу, щоби ясно зрезиґнувала з всякої політики здобуваня.

Наша монархія безусловно не має жадних укритих плянів супроти Росії, ані не наміряє поширити свого обшару коштом Росії.

„Ми рішені не лиш перетревати, але також під військовим і господарчим зглядом чуємо ся досить в силі, щоби перевести боротьбу і поконати неприятелів, які накинули нам ту боротьбу. Коли були ми готові зробити мирове предложене, то стало ся се тому, що ми хотіли запобічи дальшій безхосенній різні“.

„Позір Жовківщино!

Уважаємо за свій важний і святий обовязок звернути ся до ширшого кружка нашого громадянства в повіті і пригадати на отсі кличі, які ми піднесли на нашій повітовій нараді дня 1 марта с. р. і які вижидають тепер свого зреалізованя.

Вони є: Повітова Народна Канцелярія, чайня зглядно кухня для бідної шкільної дітвори, вкінци українська бурса і сирітський захист в Жовкві. Се невідкличні справи, конечні, пекучі, не терплячі найменшої проволоки. Кухню для бідної шкільної дітвори переймили на себе жовківські українські пані і дасть Бог при помочи і підмозі цілого повіту відтворять її. Річию нашого громадянства з повіту доставити для кухні провіянтів в натурі, хто може в грошах. Для сирітських справ повстала делеґація перем. „Сирітського Захисту“ в Жовкві, якої виділ становить рівночасно й „Філію Комітету епарх. опіки над сиротами на повіт Жовква“. Сей комітет звернув ся до всіх Всч. урядів парохіяльних осібним зазивом з просьбою о споряджене виказу военних і невоенних сиріт в парохії, які знову „Філія Комітету епарх. опіки над сиротами в повіті“ пересилає і предкладає Центральному Комітетови опіки над сиротами по жертвах війни в Перемишли. На жаль не всі уряди парохіяльні сповнили дотепер свій обовязок зглядом сих „найменших“, тому єще раз просимо і взиваємо отсею дорогою: Де є яка сирота, нехай не ходить попід людські плоти за жебраним хлібом, без опіки, але нехай найде приміщене там, де найде тепло, виховане і удержане!

Належить проте точно подати імя і назву родичів, зглядно дату і рід їх смерти, стан маєтковий, чи побирає причинок, чи ходить до школи і чи здорова. Обовязком повіту є заняти ся збіркою на цїли Центрального Комітету опіки над сиротами в Перемишли і приєднувати членів до тов. „Сирітський захист“ з вкладкою 6 К, бо Центральний Комітет обовязав ся знова з нашого повіту принімати усі сироти, по можности і невоенні, тому річ ясна, повіт, доставляючи сироти свої туди, мусить і причиняти ся до удержаня їх, своїх сиріт.

Щоби одначе весь тягар з повіту не спав в цілости на Центральний Комітет, тай щоби ми не потребували всі сироти тепер і в будучности вивозити з повіту, українські духовники жовківського деканату в почутю своїх релігійних, горожанських і народних обовязків рішили на своїм тїзді деканальнім в Жовкві дня 6. цвітня с. р. безпроволочно приступати до будови „Сирітського Захисту“ і „Української бурси ім. Т. Шевченка“ в Жовкві під спільним дахом на закупленій перед війною площі під будову української бурси.

Ми певні, що як клич будови „Сирітського Захисту“ і „Української бурси“ в Жовкві приняв ся між духовниками жовк. деканату, так само радо прийме його і цілий жовківський повіт.

На заміти: тепер війна, непевна хвиля, ризико, дорожня, відповідаємо: Чи війна, що якраз є причиною сирітства нашого народа може оправдати нині нашу безрадність, чи навпаки може осудити і то справедливо осудити колись нашу безділльність?

Для нас повинно бути міродайним, що в повіті сироти є, а як сироти є, так обовязком кождого громадянина є ратувати їх. Занедбане тої акції ратункової було би тяжким гріхом перед Богом, народом і церквою.

Ризико. Дійсно велике ризико з нашої сторони буде, як коли вижидаючи, не знати чого, дивити ся лиш будемо, як у нас множить ся число сиріт. Або: гроші! Будуть, певно будуть. За сиротою, Господь з калитою! говорить наша народна пословиця. Поодинокі наші села здвигали зі своїх добровільних, вдовиних лепт прегарні, божі храми, школи, громадські доми, читальні, плебанії, а цілий повіт не здвигнув би для своїх дітий, сиріт і шкільної убогої молодіжи під спільним дахом:

„Захисту і бурси?“

Таж помножім 72 громади лиш через одну тисячку корон, а дістанемо зараз 72.000 корон. Для нас вистарчить! Ми більше не бажаємо. Площа є, вапно є, підводи з повіту будуть, матеріял, як камінь, цегла то що, нехай і дорожші, так о гріш нині лекше, ідея висока, гуманна, християнська, народна, тож і труд, хочби який великий стоїть того.

Тому кидаючи той клич в повіт, просимо: Ставайте всі як народні каменярі до праці, кидайте сей клич в народні маси по селах, збирайте датки і то що скорше, так щоб ми зараз таки, не відволікаючи ні відкладаючи зреалізованя сеї ідеї, як найскорше положили фундамента — підвалини під народну, гуманну і високоідейну інституцію в повітовім місті Жовкві і сміло позираючи в нашу будучність, могли сказати: Так народ хоче!

Жертви просимо слати до каси Народного Дому в Жовкві ч. кн. 678 з допискою „Будова Захисту“.

За філію Комітету епарх. опіки над сиротами на повіт Жовква.

о. Ст. Білинський.

Жертви на фонд інвалідів УСС.

належить слати де Зем. Банку Гіпот. у Львові Підвалє 7. на щадничу книжочку ч. 3066.

АТАМАНЮК ВАСИЛЬ.

Хрест.

Любому Другові, що не розцвівши ся зівяв у світовій хуртовині. — М. Остащукові присвячую.

Ліс. Густий, непроходимий ліс. Кругом яри т звори засипані камінням, зарослі хащами. Камінє поросло зеленим мохом. Мох почорнів із старости. Горді ялиці-молодиці спинають ся високо на узгіря, глядять сміло в блакити, наслухують, чи не чути Довбушевої тримбіти з Чорногори. Долом жебонить потік поміж посплітані хащі, та пташки вють кубелечка між гілками дерев, та вуйко медвідь вигріває ся на зеленій траві, де ще ніколи не станула людська стопа.

Було тихо і спокійно і велично. Десь в долах шумів Черемош, десь в полонині голосила сопілка, десь гримала пушка, але то далеко, далеко... Тут смереки повідали казку про синє небо, орел казав їм про ясне сонце, папороти гуторили про лісовиків, чарівниць та вовкулаків а потічок все слухав, слухав і ніс гень в долину в шумні хвилі Черемошу. Пташки в зеленому верхівї ліса співали про вічне щастя, а маленький зайчик стрибав у вічній безжурности по пестрому, мягкому коверці землї.

Аж раз урвала ся казка.

Щось в долах загреміло, як би Довбушеві Комори завалились. А потім греміло все дуще і дуще і близше аж врешті прийшли люди в ті місця недоступні і щось таке робили, чо-

Друкарня і фабрика печаток **І. Фрідмана** у Львові, улиця Сикстуська 4 виконує всілякі друки і печатки гарно — скоро і дешево. 11—24

го ніяк не могли розібрати столітні смереки...

Кидались один на одного з якимись блискучими ножами, ножі ті червонились, з грудий їм кров ллялась на землю немов смерека стята громом. А ті, що ще остались яр вигребли глубокий і скидали попадавших у його і глиною прикрили та ще й ялинку стяли, з кори обібрали, збили навпоперек й на гріб той заткнули, тай геть кудись пішли..:

А все так скоро сталось, гей би вихора звіяла ся яка, гей би буря по горах перейшла. І знов тиша.

Відійшла смерека з переляку, питає:

— Що се?...

Папороть щось відповісти хоче, та кров на їй скипіла. Пташок віде не чути; усе немов завмерло; стята яличка біліє ть ся на гробі.

Питаеть ся знов смерека та вже мов голоснійше:

— Що то за знак такий вони з ялички там зробили?

А потічок змиває з мурави кров застилу й тихисенько шепоче;

— То хрест в людий зоветь ся, що їхній Бог вмирав на йому, щоб гріх з душі в них стерти, щоби вони любились, як други між собою.

— Ага... шумить смерека.
Ялиця щось шепоче —
Ах, так¡ зітхають цвіти.
— а потік кров полоче...

А хрест з жалю нагнув ся, бо на білім його тілі сліди зістали кривавих рук...

СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ
на
ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ
(Адреса: J. Romanczuk, Wien, Parlament.)

НОВИНКИ.

— **День імянин цісаревої Зити** обходив Львів урочисто, В архикатедральній церкві св. Юра і в церкві Преображенській відправлено Богослуженя, на яких явились представники військових і світських властий і шкільна молодіж з учительским збором. Богослуженя звеличували хори. Місто було прикрашене державними і народними прапорами.

— **Відзначене Українця.** Фельдвебель Павло Дацків з Неслухова, коло Камінки стр. котрий за відважне поведене перед ворогом зістав відзначений на російськім фронті срібною медалию хоробрости II. кл.. на італійськім фронті одержав срібну мед. хоробр, I кл. і поновну срібну II. кл. Окрім сього зістали відзначені фельдв. Ілько Франків срібною мед. хоробр. I кл., а цуґсфірер Василь Триструга срібн. мед. II. кл. Всі з 5. комп. 80. полку піхоти.

— **Намісник ґр. Гуйн** прибув вчера до Львова.

— **Міська горожанська кухня,** отворена вчора, містить ся при вул. Домбровського ч. 3. Обід коштує 2 кор, Білети на обід треба там набувати день наперед.

— **Міська апровізація** оголошує, що почавши від 29. с. м. всі рейонові склепи будуть продавати кукурудзяну муку замість житної муки і пенцаку.

— **Опіку над всіми сиротами** громад Замарстинова, Знесіня і Клепарова обняв маґістрат м. Львова, а се на просьбу львівського староства.

— **Недостача мяса і вудженини** у Львові дає ся відчувати від якогось часу. Чи може знов яка спекуляція?

— **Дебют Українки на польській сцені.** Онодї дебютувала на сцені міського театру у Львові відома українській публиці з естрадових виступів співачка п. Олександра Парахоня кінаа)Aleksandra Lubicz). Мимо не конче щасливого вибору ролі дебют випав гарно головно завдяки відомим прикметам голосу дебютантки.

— **Концерт в честь Т. Шевченка у Відни.** Старанем і силами укр. учительського семінаря у Відни уряджено в честь Шевченка замітний концерт, котрий відбув ся перед феріями Великодних свят. Так сей концерт як і минулорічний замітні тим, що впровадили певну реформу в проґраму і уряджене наших галицьких Шевченківських концертів. Минулорічний концерт розпочато пр. Заповітом Шевченка-Стеценка, щоби публику ввести від разу в настрій річниці Шевченкової. В проґраму тих концертів не входили продукції чужих композиторів як Ґріґів, Ґалля, Шуберта і пр. лиш композиції та пісні наших музиків і лише до слів Шевченка. Школа ся давала нашій публиці все щось нового. Тому пр. відспівано сего року вперве Людкевича — Шевченка „Косаря“ на жіночий хор з фортепяном. З поміж инших композиторів чули ми Лисенка, Січинського і дуже симпатичного та на жаль мало у нас оціненого музика і історика музики Топольницького. В проґрамі було також скрипкове unisono з фортепяном. Деклямація панни Кізюк Олени та діточі випали рівнож гарно. Ориґінально виглядала поява дітий Мамчаківної і Ґерспіли котрі вийшли разом побравши ся за руки на сцену і віддеклямували твори Шевченка по українськи і по німецьки (переклад п. Грицая). З поміж співачок визначила ся: Зацерковна, Музиківна, Марцінківна і Нарожняківна. Супроводоли дуже добре панна Галя Левицька, яка посвячує ся окремо музиці і панна Свистунівна Олександра. Управитель семінаря о. Др. Застирець закінчив концерт промовою до молодіжи. Навязав він до відспіваного „Косаря“, що засіяв наш край і баракові табори могилами та переніс слухачів на могилу Тараса, з якою лучить нас його дух і питомий тон великого поета як вислів душі народа. Бесідник поручив молодіжи, щоби вглублювала ся в той окремий тон у творах Шевченка, як пр в „Москалевій криниці“, благородностію, сказати би, аристокрацією духа і трудами охотою до народної праці. Потішаючи молодіж, що живе серед всесвітної війни в недостатках, кінчив управитель семінаря тим, що ся війна дасть нашому народови, а передовсім ідейній, охочій до праці молодіжи, коли вийде зі семінаря те, ще Пельопонезька війна, найбільше зближена до сучасної війни, дала грецькому народови. Наш народ осягнувши демократичні здобутки, попливе як тодішна Греція на великі міжнародні змаганя культури і свободи. Відтак подякував бесідник Публиці, представникам ц. к. галицької і буковинської Ради шк. кр. інспекторам Д-рам: Янерови і Сімяновичеви та німецьким шкільним представникам (по німецьки). Промову закінчив управитель словами Шевченка, котрі різьбяр вирізав на чудовім бюсті поета: „Встане Україна і на волї помолять ся невольницькі діти“. Треба замітити, що гості завдяки школі, мали спромогу оглянути на сім концерті рішучо найкрасше погруде Шевченка, яке саме недавно викінчив наш молодий, талановитий різьбар п. Михайло Бринський. Се погруде закупив о. др. Застирець, а відтак на прошене артиста, призначено його на иншу ціль.

Концерт був виконаний по мистецьки і тревав пять чвертий години.

Цілий концерт, як висказували ся гості-знавці, між ними п. професор композитор Філ. Колесса і шкільні радники. Директори Німці середних шкіл висказували свій подив, а правиг. радник др. Гінцель і ин. запросили семінар до участи в коцерті, який уряджують для добірної німецької публики в салі готелю „Імперяль“.

Так працює українська школа серед претяжких відносин для нашої культури.

З доходу концерту розділено стокількадесять корон між бідну молодіж, 50 на „Червоний Хрест“ та закуплено дещо книжок. Кілька учениць семінаря має прегарні голоси і публика висказувала бажане, щоби вони образували ся в консерваторії. На сю ціль потреба місячно около 100 корон, однак се була би задача нашої жертволюбивої публики, а школа звертає лише увагу П. Т. Земляків, що колиб кілька осіб жертвувала по 20 К місячно, вчинилаби велике культурне діло...

— **Новий ґенерал-ґрбернатор в Люблині.** На місце ґен. Кука іменовано ґубернатором ґенерал-майора Станислава ґр. Шептицького дотеперішного команданта польського корпуса помічничого.

— **З почти.** Почтові уряди будуть від тепер принимати товарові пробки тільки до слідуючих полевих почт зглядно етапових означених числами: 2, 3, 4, 11, 33, 39. 51, 55, 76, 95, 117, 138, 142, 145, 147, 150, 161, 166, 167, 170, 171, 175, 176, 178, 180, 183, 184, 185, 188, 192, 193, 195, 196, 197, 198, 199, 203, 205, 209, 212, 218, 220, 221, 223, 224, 230, 232, 234, 235, 239, 240, 243, 244, 245, 246, 249, 250, 254, 255, 256, 258, 259, 262, 265, 266, 269, 272, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 282, 183, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292,, 294, 295, 296, 297, 298, 304, 307 316, 324, 332, 333, 335, 337, 339, 340, 341, 343, 354, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 366, 367, 369, 370, 372, 373, 374, 375, 376, 378, 380, 381, 382, 383, 385, 386, 387, 388, 390, 391, 392, 393, 395, 398, 399, 401, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 412, 413, 415, 417, 418, 420, 421, 42[illegible], 423, 424, 425, 426, 427, 428, 431, 432, 434' 436, 437, 440, 443, 444, 445, 446, 448, 450, 508, 510, 511, 512, 514, 515, 516, 517, 519, 520, 521, 522, 523, 525, 526, 528, 529, 600, 605, 608, 611, 612, 613, 616, 617, 620, 622, 623, 624, 625, 627, 628, 629, 631, 632, 633, 636, 640, 641, 643, 644, 645, 646, 647, 648 і 649.

До сталих етапових урядів почтових на окупованій области товарові пробки є допущені.

— **До Америки не йде почта.** Зі Зединими Станами північної Америки здержано всякий оборот почтовий.

Уряди почтові отримали поручене приняті вже до перевозу посилки почтові звертати на місце наданя і видати надавцям.

— **Пан і його слуга.** На клепарівських полях найдено вчора Мартина Антосевича, 70-літного старця з раною коло серця і він оповів в шпитали отсе: Від 10 літ служив він у ґр. Ґолуховського, сповняючи вірно і щиро свої обовязки. Останніми часами жадано від нього тяжшої праці, як прим. фротерованя підлог, а коли задля старости і недостачі сил не міг сего робати, виповів пан йому службу. Без хліба на старі літа за вірну 60-літну службу хотів собі з розпуки відобрати житя. Вбив собі ніж в груд, а люди, що переходили почули стогін і вратували його, як каже, — на жаль. Двох синів має на війні. Плакав бідняга сердечно. На разі на старечі літа має забезпечене... в шпитали. Пригадує ся приповідка: „Służ panu pochopnie“...

— **Б. цариця Александра** „Русскій Инвалѣдъ“ подає довшу статю про домашне житє бувшої цариці Александри Федоровни:

Як відомо, мала цариця річне одержане 200.000 рублів, кожда з дочок по 100.000 рублів, престолонаслідник 200.000 рублів. Цариця була в своїх видатках дуже скромна, а її ощадність була все предметом розмови в двірських кругах. Її найголовнійші видатки належали для церквей і монастирів, на які звертала вона свою особлившу любов і увагу й обдаровувала їх грішми, святими образами. Також на фронт висилала вона постійно святі образи і религійні книжки. Замітне, що б. цариця висилала цінні ікони до твердинь в Івангороді і Ковні в часі облоги. Обі твердині в дни появи ікон віддали ся неприятелеви. Приказиц цариці не мали, як відомо, сили „найвисших“ приказів. Мимо того всі найвисші інстанції правительства давали їм місце без супереки. Молодша цариця убирала ся дуже скромно, її видатки на ґардеробу були цілком незначні. Цариця поборювала надмірну вибагливість і хотіла дати примір великим княжним і двірським дамам. Свої замітки на поданих кусниках паперу робила цариця тільки при дуже коротких увагах в російській мові, поза тим в анґлійській. Від коли вступала ла трон, не зробила ніколи жадної замітки в німецькій мові. Її переписка з заграничними свояками вела ся звичайно за посередництвом шведського посольства. Листи з Анґлії приходили просто через британське посольство і не давно перед уступленем діставала ще цариця дописки від короля Юрія і княжни Батенберґ.

ОПОВІСТКИ.

Субота, дня 28. цвітня 1917.

Нині: 29. цвітня гр.-кат. Ахапії, римо-кат. Петра М.

Завтра: 30. цвітня гр.-кат Симеона, римо-кат. Катерини.

○ **На школу** ім. Б. Грінченка зложили: Пушками зі збірки між суспільностю отсї Вп. Панове Кондуктори від зелїзниці: Мих. Коньдя К 24·40, + 6·72 разом 31·12, Голубяк Яків 24·40, Теодор Карабін 13·71, Ілия Мартин 24 60, Александер Сас Лісковацький 10·77, Мих. Пропінський 48·28, Мих. Цимбала 5 09, Володимир Дуда 22·70, Іван Трохім 10·31, Николай Кульчицький 26 09, Михайло Гавур 16·48, Яків Козак 19·60, Володимир Слободян 24·62, Николай Смишук 20·41 — разом К 297·58. Вп. Калимон у Львові 10 і Вч. о. Вол. Фадусевич зі збірки в церкві св. Юра у Львові 267 разом всего 574 К 58 сот.

За сї щедрі дари в складає старшина Кружка У. П. Т. ім. Б. Грінченка разом з управою школи, так жертводавцям як і ласкавим Добродіям збирачам за їх труди в імени дітвори шкільної і їх родичів сим прилюдно сердечну подяку. За стар. Кружка Яцкевич. За управу шк. М. Сіяк.

(**Пригадка**: Вч. 82. з 21. IV. 1917 „Укр. Слова“ зайшла груба помилка друкарська, яку просимо направити. Замість п. Ульванський з Бялої 10 К мало бути Вп. Рад. Пежанський з Бялої 10 К, а Вп. Проф. Ульванський зі Львова 4 К).

○ **Товариство** українських наукових викладів ім. П. Могили. В неділю д. 29. с. м. (сьогодня) відбудеть ся в малій салї Музичного Інституту ім. М. Лисенка при ул. Шашкевича відчит п. д-ра Стефана Федака під заголовком: „Спомини з днів неволї“ Початок точно о год. 4.

○ **Курс крою і шитя**, уладжений заходом тов. „Союз Українок“ розпічне ся з дн. 1. мая 1917 р. Зголошуватись можна зараз в канцелярії тов. „Труд“, Ринок ч. 39. І. п. в год. 9—1 рано і 11—12 в неділю.

Услівя принятя: 14 рік житя і висше, оплата дуже умірковава, в случаях гідних узглядненя можлива знижка. 2—2

○ **Львівський** Український Народний Театр тов. „Бесіди“ у Львові під управою К. Рубчакової. Саля „Т-ва ім. М. Лисенка“ при ул. Щашкевича ч. 5.

В суботу, дня 28. цвітня 1917. „Панна Штукарка“, комедія на 3 дії А. Володського.

В неділю, дня 29. цвітня 1917. „Дай серцю волю, заведе в неволю“, народна драма на 5 дій М. Кропивницького.

Початок о год. $7^{1}/_{2}$ веч.

Білети можна скорше набути в „Народній Торговлї“, а в день представленя при касї театру від. год. 5 по пол. Ціни місць як звичайно.

Послідні вісти.

З головної австрійської кватири.

З дня 28. цвітня.

Не приключило ся нічо важного.

Заступник шефа Генерального штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З головної німецької кватири.

Західний фронт:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

На обох берегах Скарпи неприятель в дальшім тягу битви острілював наші становища і терен за ними. Ми поборювали анґлійські батерії з успіхом, котрий можна було запримітити. Коло Монш вчера передполуднем перед нашими лініями зломано кілька анґлійських наступів, причім неприятель потерпів значні втрати.

Нині досвіта огнева борба від Льос аж до Квеан була дуже нагальна. По безнастаннім огни — на майже цілім фронтї розгоріла борба піхоти.

Фронт пруського наслідника престола:

Положене при огни о змінній силї, лишилось таке саме як передтим.

Коло Браї француський наступ не удав ся. Біля загороди Гуртебіс в часї успішного відпертя неприятельських відділів йдучих до приступу забрано богато бранців і машинових крісів. На Брімон і на північ від Раймс неприятельські вивідні наступи були безуспішні.

Фронт князя Альбрехта віртембергського:

Не зайшло нічо нового.

На східнім фронтї:

З причини значної діяльности російської артилерії в области побереж на захід від Луцька над Золотою Липою, Нараївкою і Путною в тих відтинках також наш огонь був сильнійший. В воздушній борбі російський летун упав за нашими лініями.

Македонський фронт:

В горах упав сніг і дощ. Боєва діяльність була мала.

Перший ґенеральний квартирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведенє

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймоване зубів без болю і пльомбоване.

Штучні зуби в каучуку, золоті і плятині.
Пацієнтів з провінції залагоджуєть ся в найкоротшім часї.

Оголошеня.

21. ТОМІВ 21.

Творів української літератури

від Котляревського до Руданського включно, з редакції П. Юліяна Романчука, накладом Товариства „Просвіта“ у Львові, на добрім папері, гарний друк, у полотняній оправі з витисками коштує К. 52·50, в оправі півполотно з витисками К. 42·—.

Поодинокі томи 1) в полотняній оправі К. 2·50, 2) в півполотно К. 2·—. При замовленю всіх томів нараз оплачуємо порто самі а при замовленю поодиноких томів належить долучити 45 сот. на рекомендоване порто (або 72 сот. на фрахт, коли замовляє ся більше як два томи нараз). Твори обіймають слідуючих письменників і поетів:

книжка 1. І. Котляревського, П. Артимовського Гулака, Е. Гребінки, стор. 536; другий наклад.
„ 2. і 3. Григорія Квітки — Основяненка в 2 томах, стор. 544, 552, другий наклад.
„ 4. М. Шашкевича, Я. Головацького, ст. 456, другий наклад.
„ 5. Н. Устияновича, А. Могильницького стор. 512, другий наклад.
„ 6. А. Метлинського, М. Костомарова, стор. 496.
„ 7. і 8. Тараса Шевченка в 2 томах (ст. 552, 544, третий наклад.
„ 9, 10, 11, 12, 13, 14, П. Куліша в 4 т., стор. 504. 560, 576, 528, 560, 700.
„ 15. і 16. І. Воробкевича в 2 том., стор. 420, 420.
„ 17. Л. Глїбова, Кс. Климковича, Вол. Шашкевича, стор. 592.
„ 18. Ол. Стороженка, стор. 592.
„ 19, 20, 21. Ст. Руданського в 3 томах, стор. 456, 456, 480,

Висилаємо лише за попереднім надісланєм готівки. Радимо спішити ся з замовленями, тому що деякі томи на вичерпаню а новий наклад не скоро буде можна зробити. — Замовленя і гроші слати на адресу: Канцелярія Тов. „Просвіта“, Львів, Ринок 10.

АРТИСТИЧНЕ

ЗАВЕДЕНЄ РИТІВНИЧЕ

найдешевша фабрика кавчукових стампіль

Д. ВАЙСА

у Львові вул. Сикстуська ч. 13.

виконує гарно всі ритівничі роботи з металю, литі і прасовані.

Таблиці і шильди литі в ріжних металях, адреси до машин і на двері, надгробні таблиці, назви вулиць і числа на доми.

Всї замовленя виконуєть ся в якнайкоротшім часї.

Український адвокат у Відни

Др. Евген Левицький

має

Адвокатську канцелярію

де передше. Адреса така: Herrn Dr. Eugen Lewicky, Advokat i Wien, VIII. Josefstädterstrasse 73, або Herrn Dr. Eugen Lewicky, R. Abg. und Advokat in Wien I, Parlament!! 1—5

Дуже важне!

Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, нехай замовить собі сейчас **українсько-німецький**

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (3-ге виданє). Ціна 1 К 40 сот., з почтовою оплатою 1 К 60 сот. (10 штук 13 К 80 сот., 25 шт. 30 К 80 сот. вже оплачено). Висилає ся лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів ул. Кадецька ч. 4.

Увага: Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научаня! Важне і для учителів уділяючих початків німецької мови як також учеників і приготовляючих ся до вступних іспитів.

Великий український співаник

Наша дума

Зладив Антін Гапяк.

(Друге виданє, справлене і побільшене).

182 пісень **200 коломийок**

Пісні получені на шість ґруп:
I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Окладинку Співаника прикрашує гарна вінєта, виготовлена арт. малярем Буцманюком а першу сторону образець „Вїзд Б. Хмельницького до Київа“ (відбитка звісного великого кольорованого образа арт. маляра М. Івасюка) та кромі сього при початку і при кінци кождої ґрупи, уміщена гарна відповідно дібрана ілюстрація.

Ціна співаника „**Наша дума**“ **К 2·80**
(оправлений в полотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями а іменно: часть перша п. з.

Наша Слава

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.

Співаник

Наша Слава коштує К 1·40

част друга п. з.

„Наша пісня“

містить пісні любовні і коломийки. Співаник **„Наша пісня“ коштує К 1·40.**

Хто не може набути великого співаника **„Наша дума“ за К 2·80** нехай замовить собі співаник **„Наша Слава“** або співаник **„Наша пісня за К 1·40.**

На звичайну пересилку почтову треба додати 30 сот. а на поручену 65 сот. Замвленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою: **Канцелярія Тов. „Просвіта“ Львів, Ринок 10**

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Осип Голубович. Друкарня А. Гольдмана. Львів, ул. Сикстуська 12